

Handlingsplan Älg

Daniel Ligné

Biträdande Riksjaktvårdskonsulent

FOTO: © MAGNUS NYMAN

Älgpolicy

Älgpolicy
Svenska Jägareförbundet

JÄGAREFÖRBUNDET 1911

Svenska Jägareförbundet
Öster-Malmö
S 11 91 N Vindöping
tel: 01155-246200
www.jagareforbundet.se

Påskott antaget av årsstämman 3 maj 2014

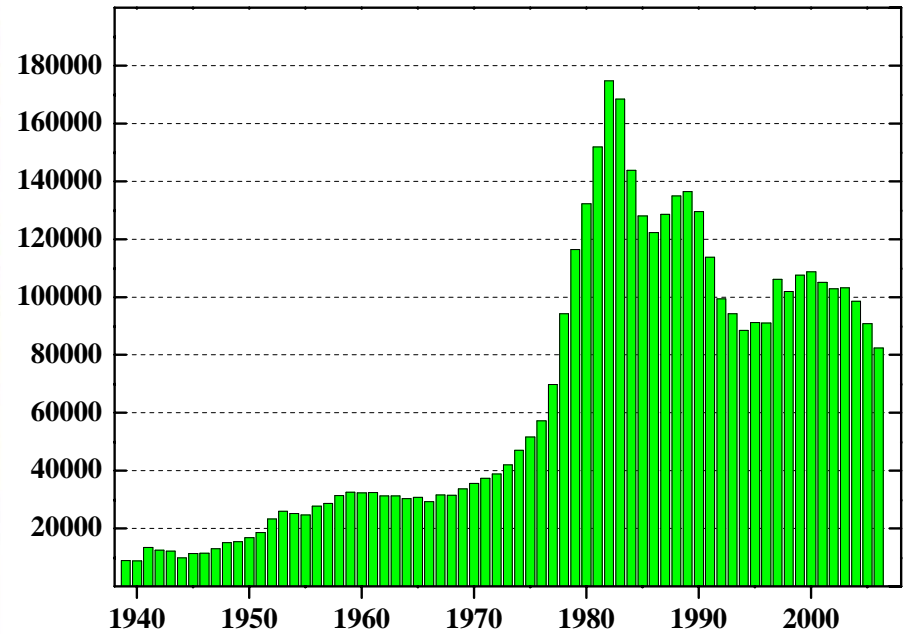
Behöver konkretiseras!

Varför en handlingsplan för Älg?

Minskande älgstammar...

Varför en handlingsplan för Älg?

Stadigt försämrade kvalitét på våra
älgstammar...

- Tjurandelen minskar
- Medelåldern minskar
- Medelvikten minskar
- Reproduktionen minskar

Varför en handlingsplan för Älg?

Älgjakten blir allt viktigare!

- Jaktvärdet för enbart älgen är 1,5 miljarder
- 6 av 10 jägare vill ha mer älg och jaga mer
- Jägarna är beredda att betala betydligt mer för jakt
- Älgjakten blir allt populärare

Varför en handlingsplan för Älg?

Älgjakten är en vinstaffär!

- Jaktvärdet för enbart älgen är 1,5 miljarder
- Kvalitetsskadorna på tall kostar årligen 80 miljoner vid en skadenivå på 50% och 30 miljoner vid en skadenivå på 20%
- Omsatt i kronor per hektar registrerad älgmark så är älgjakten värd 37 kronor / hektar och skadorna uppgår till 2,15 respektive 0,8 kronor / hektar

Varför en handlingsplan för Älg?

Jägarna är för dåliga på att förvalta älg!

- Mer än hälften av Älgskötselområdena kan inte följa sin skötselplan...
- Hälften av tjänstemännen på Länsstyrelserna anser att jägarna inte kan förvalta älg på ett acceptabelt sätt...
- Våra älgstammar har antagligen aldrig varit i ett så dåligt skick som idag

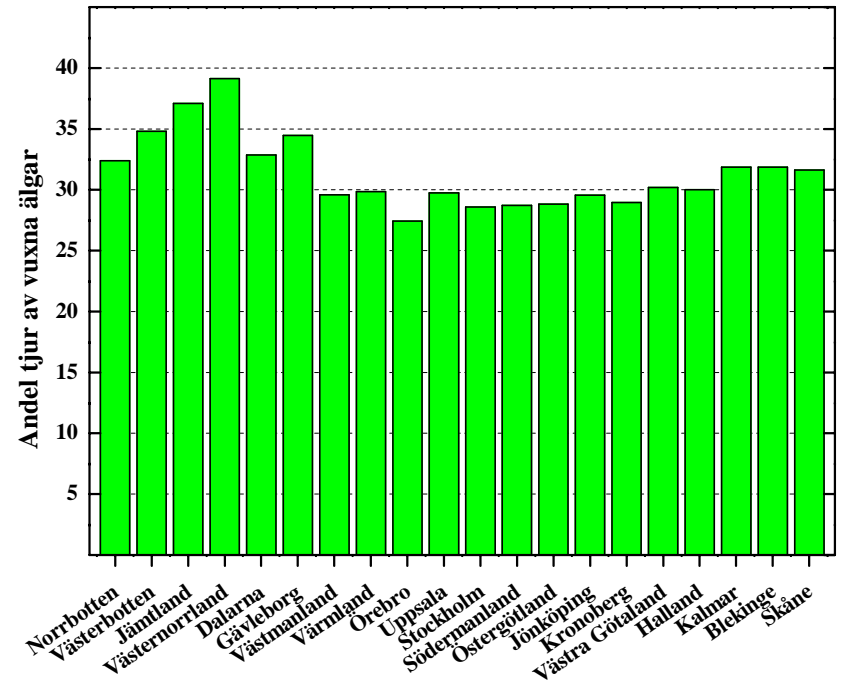

Vad innebär "Handlingsplan Älg"

- En bakgrundsbeskrivning
- Tre mål som mäts med Älgobs och Avskjutningsstatistik
- Målen ska tidsbestämmas
- En uppmaning att sätta lokala avskjutningsmål
- Ett åtgärdsprogram

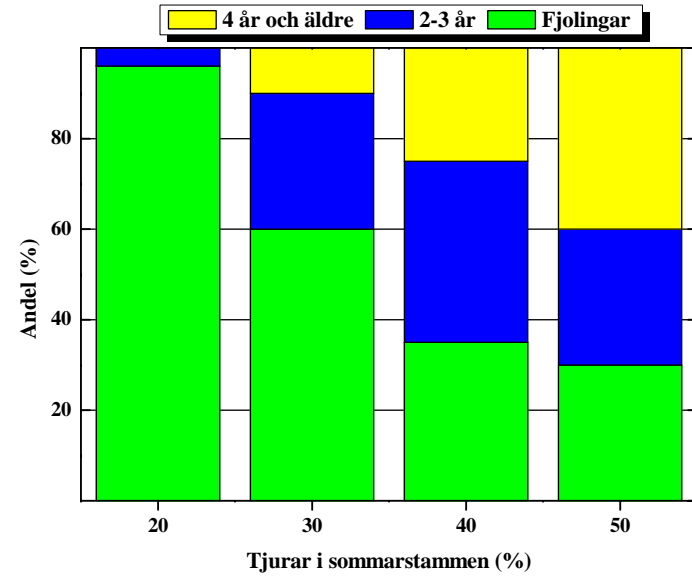

Andelen tjurar utgör minst 40% av de vuxna älgarna

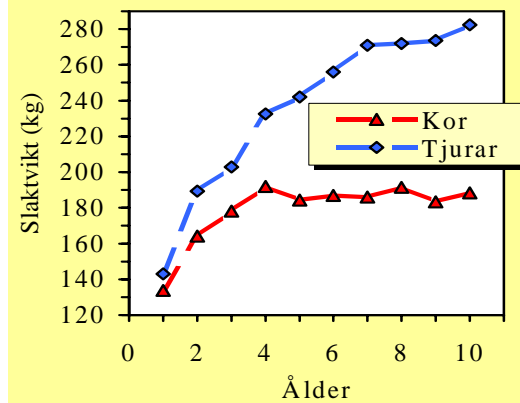
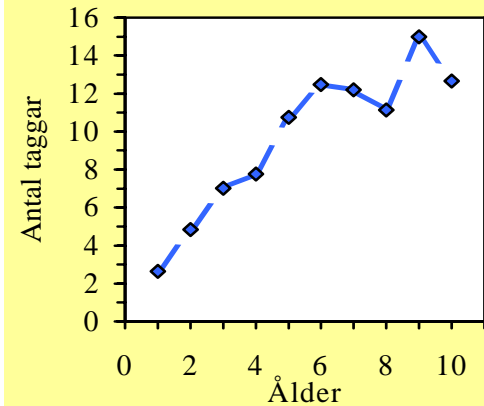
Varför minst 40% tjur av de vuxna älgarna?

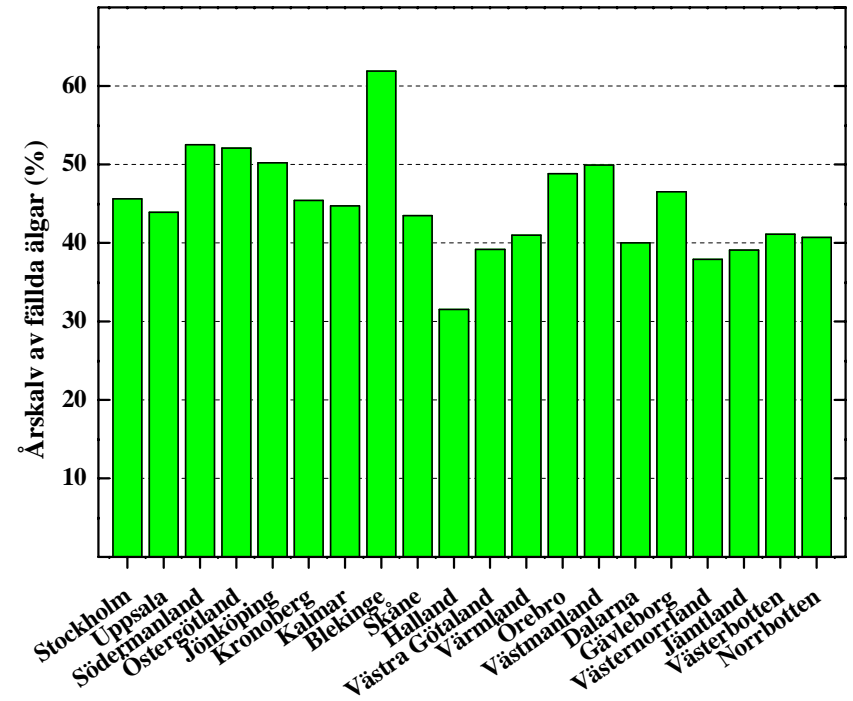
- Fler äldre tjurar ger högre reproduktion
- Fler äldre tjurar ger större älgar
- Fler äldre tjurar ger bättre troféer

Varför minst 40% tjur av de vuxna älgarna?

Avskjutningen består till minst 50% av årskalvar

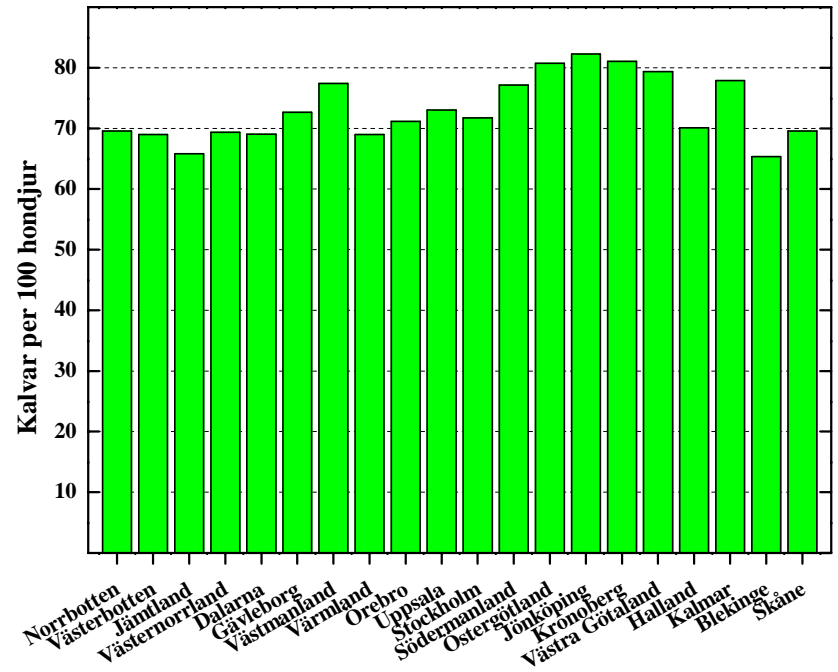
Varför skjuta minst 50% årskalvar?

Förutsatt en konstant avskjutning i antal älgar så ger ökat kalvskytte:

- Fler älgar
- Större älgar
- Mycket mindre risk att göra fel!

Reproduktionen är minst 80 kalvar / 100 hondjur

Älgstammens nedåtgående spiral (?)

Färre/yngre tjurar ger ökad andel ombrunstning samt lägre andel betäckta 1,5 åriga hondjur

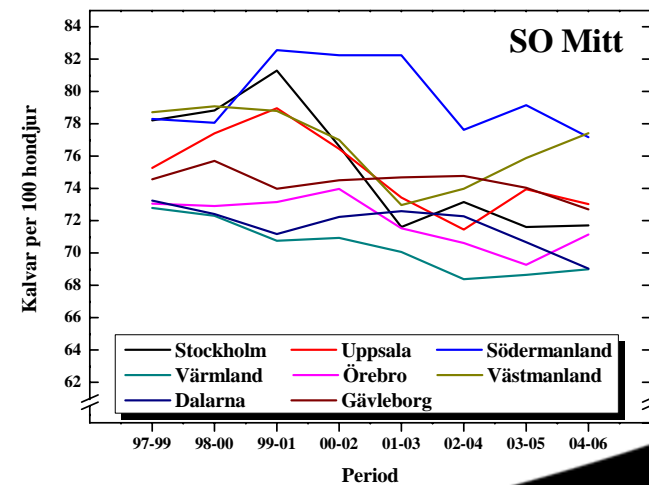
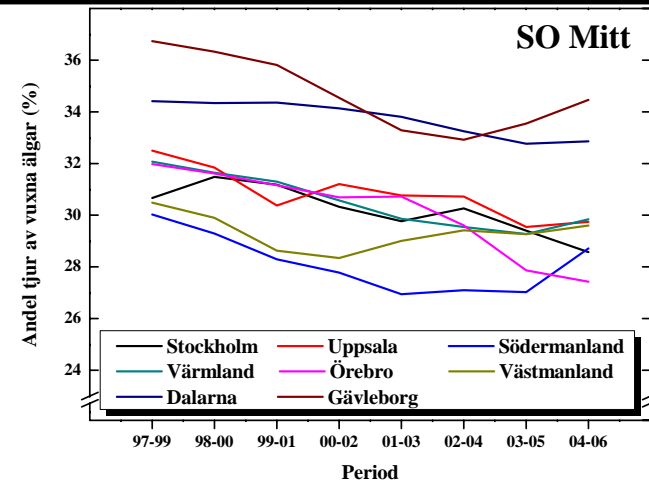
Ombrunstning ger senare födda kalvar = mindre kalvar

Små kalvar är mindre hela livet

Kornas reproduktion är kopplad till kroppsvikt

Är målen realistiska att nå?

Är målen realistiska att nå?

Sett över hela SO – Mitt:

- Tjurandelen minskar
- Kalvavskjutningen konstant
- Reproduktionen minskar
- Avskjutningen fortsätter att minska älgstammen, därtill kommer trafik- och rovdjursdödade älgar

Målen är knappast realistiska utan särdeles kraftiga åtgärder!

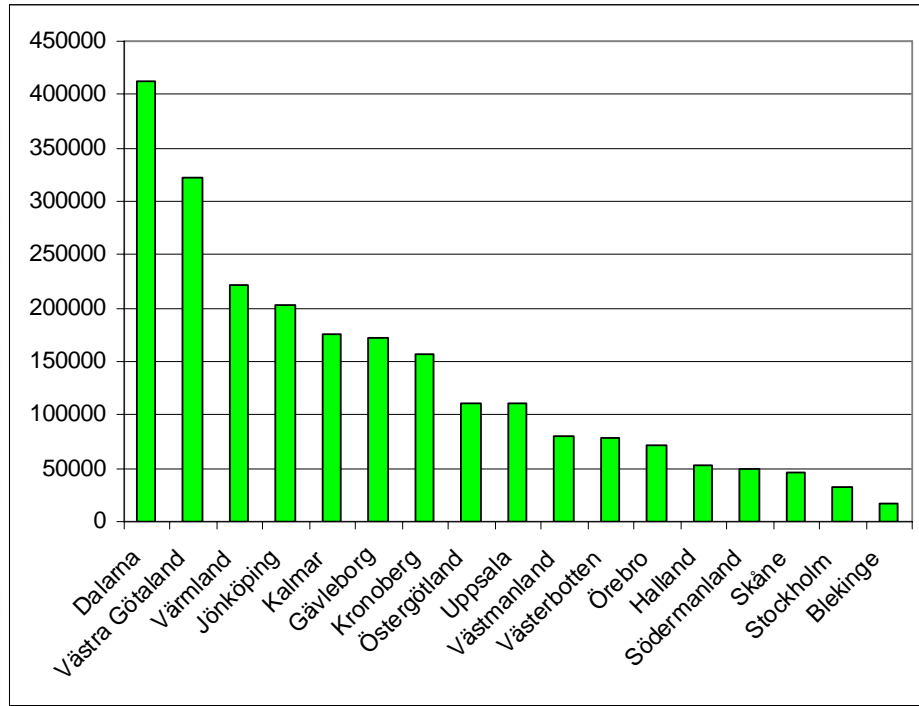
Åtgärdsprogram

- Avskjutningsmodeller
- Viltförvaltningsområden
- Inventeringar
- Datorstöd – Viltdata.se
- Utbildnings- och informationsmaterial
- Foderskapande åtgärder
- Opinionsbildning

FOTO: © MAGNUS NYMAN

Viltdata.se

Ger helt nya möjligheter till övervakning och förvaltning!

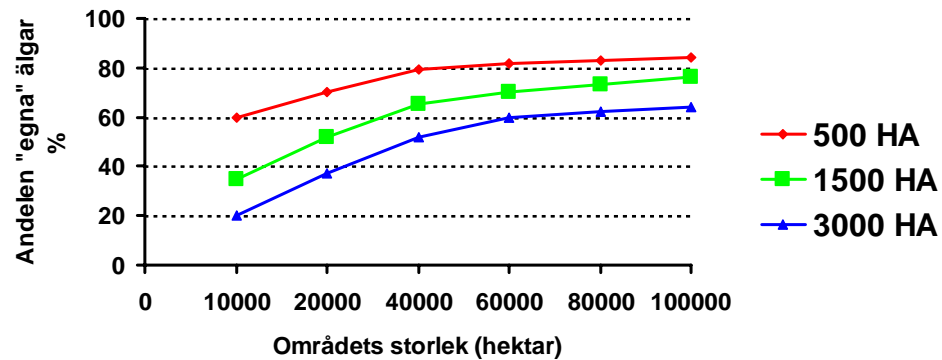
Inventeringsmetodik

- Flyginventering – 10% fel
- Spillningsinventering – 12% fel
 - Älgobs – 14% fel

Två metoder samma år eller samma metod två år i rad helt överlägset

Har vi några "egna" älgar?

Andelen älgar med hela hemområden i skötselområdet

Hemområde ko: 800 – 3500 ha
Hemområde tjur: 2500 – 8800 ha

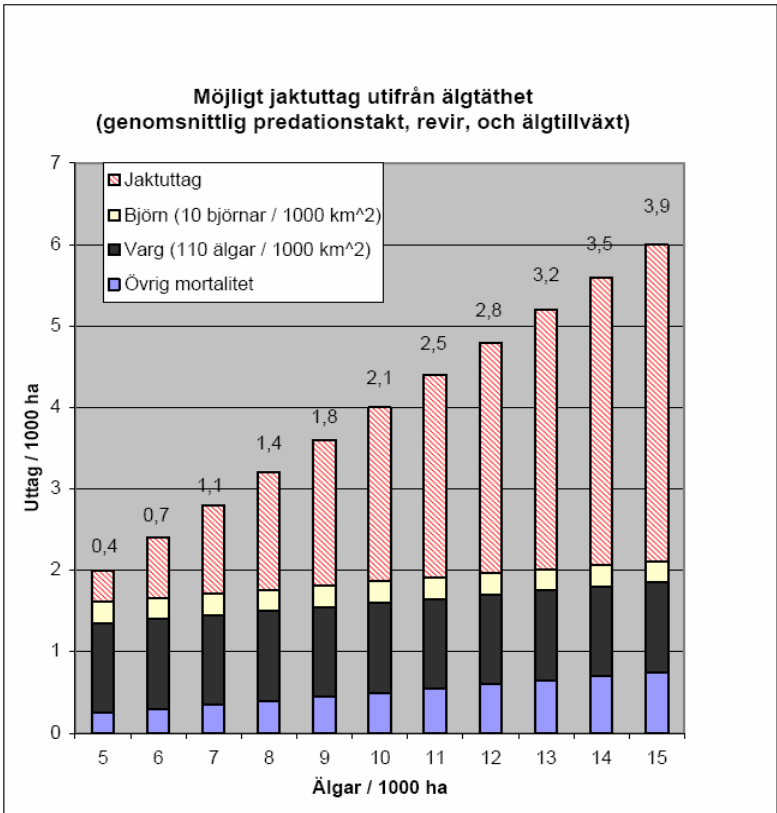
Rovdjur och älgar

- Varg tar 0,8 – 3 älgar / 1000 ha eller 100 – 140 älgar / revir
- Björnen tar cirka 5 älgar / år och björn
- Av vargslagna älgar är cirka 80% kalv
- Av björnslagna älgar är cirka 90% kalv

- Vid lägre älgtätheter än 6 älgar / 1000 ha finns normalt inte utrymme för någon jakt i vargrevir med björn

Rovdjur och älgar

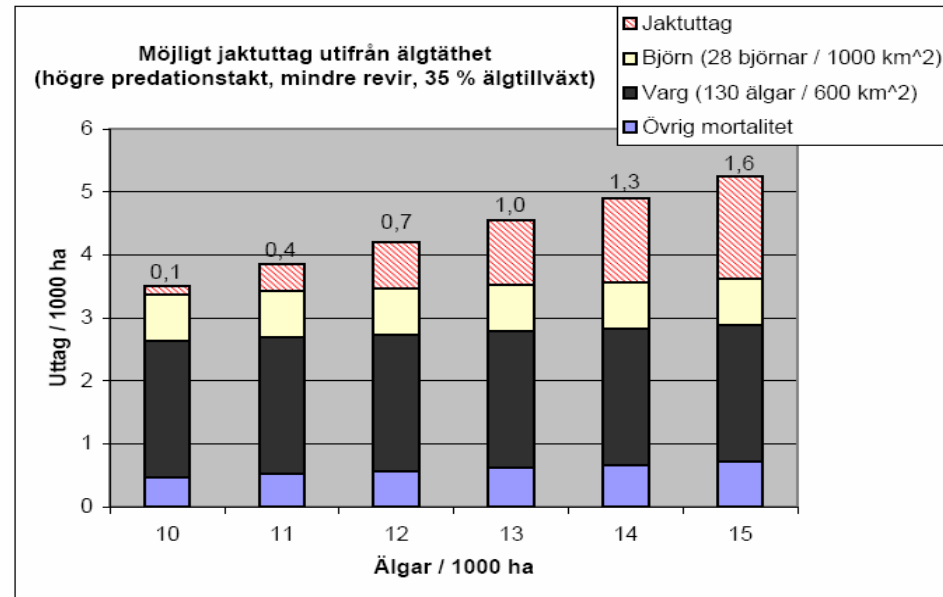

Figur 6. Normalt möjliga jaktuttag i relation till älgtäthet, under troliga förutsättningar. (Källa: Länsstyrelsen, 2005)

Rovdjur och älgar

Figur 5. Minsta möjliga jaktuttag i relation till älgtäthet, under extremt dåliga förutsättningar.
(Källa: Länsstyrelsen, 2005)

Rovdjur och älgar

Vad kostar rovdjur i minskad / utebliven jakt?

- Jaktvärdet för älg 1 500 000 000 SEK
- Avskjutning 82 370 älgar
- Jaktvärdet 18 211 SEK / älg
- Ett vargrevir tar 100 – 140 älgar / år
- En björn tar cirka 5 älgar / år
- Ett vargrevir "kostar" cirka 2 185 261 SEK / år i uteblivet jaktvärde
- En björn kostar cirka 100 000 SEK / år i uteblivet jaktvärde som dock kompenseras av eget jaktvärde

FOTO: © MAGNUS NYMAN

Ny älgutredare!

Maria Norrfalk
Landshövding i Dalarna

FOTO: © MAGNUS NYMAN

Hur mycket älgar skadeskjuter vi ?

- 9 av 10 påskjutna älgar träffas dödligt
- 3 av 4 älgar faller inom synhåll från skytten
- 1 av 10 älgar måste eftersökas med hund
- 1 av 20 påskjutna älgar återfinns aldrig
- Vi skjuter i genomsnitt 1,7 skott / älg

FOTO: © MAGNUS NYMAN

Vilka faktorer styr skadeskjutning ?

- Avstånd: Under 50 meter – 6% bom eller skadeskjutning
Över 150 meter – 16% bom eller skadeskjutning
- Fart: Stillastående – 7% bom eller skadeskjutning
Löpande – 17% bom eller skadeskjutning

Om vi har målet att 95% av det första skottet mot älg ska vara dödande så bör medeljägaren skjuta:

- Aldrig mot löpande älg
- Endast på kortare håll än 40 meter mot gående älg
- Endast på kortare håll än 70 meter mot stillastående älg

Skadeskjuter vissa oftare än andra ?

- Erfarna jägare (de som skjuter fler än 3 älgar per år) skadeskjuter bara hälften så mycket som oerfarna
- Hundförare skadeskjuter bara hälften så mycket som passkyttar
- Jägare som övningsskjuter mer än 100 skott / år skadeskjuter bara hälften så mycket som de som skjuter färre övningsskott
- Kvinnor skadeskjuter hälften så mycket som män

FOTO: © MAGNUS NYMAN

Skadeskjuts vissa djur mer än andra ?

- Stora djur skadeskjuts oftare än små djur (arter)
- Tjurar skadeskjuts oftare än kor
- Vuxna skadeskjuts oftare än kalvar
- Ju större jaktlag desto fler skadeskjutningar

- Vid björnjakten 2007 återfanss inte 16 % av de påskjutna björnarna (22 % i X – län).
Sämsta uppmätta jaktform någonsin...

